

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 260.

V Ljubljani, v torek 12. novembra 1889.

Letnik XVII.

Deželni zbor kranjski.

(Deseta seja dne 8. novembra.)

(Dalje.)

V imenu gospodarskega odseka poroča poslanec Kersnik o § 9. marg. štev. 8. letnega poročila gledé Holzapflove ustanove za gluhoneme. Dne 21. septembra 1888 je sklenil deželni zbor, naj bi c. kr. deželna vlada pritrdila izročitvi Holzapflove ustanove v deželno upravo. Naučno ministerstvo je odgovorilo, da temu ne more pritrditi, kakor tudi ne, da bi se iz te ustanove plačevalo za 20 gluhonemih deklie v Šmihelu pri Novem mestu.

Poročevalec nasvetuje: Letno poročilo naj se vzame na znanje, deželnemu odboru pa naroča, da se dogovarja z visoko vlado z ozirom na sklepe in poročila v prihodnjem zasedanju gledé preskrbljevanja gluhonemih in slepih.

Nato se oglasi poslanec Pfeifer rekoč:

Prav obžalujem s človekoljubnega stališča, da se Holzapflove ustanova ne tolmači tako, kakor bi se morala z ozirom na blago voljo ustanovnika, ki je hotel pomagati nesrečnim gluhonemim. Naučno ministerstvo tolmači to ustanovo tako, da je treba zidati zavod za gluhoneme, deželni zbor pa zavzema stališče, da bi se iz te ustanove že sedaj, ko še ni zidan tak zavod, dajale podpore takemu zavodu, v katerem se domači gluhonemi vzgojujejo. Tak zavod se nahaja v Šmihelu pri Novem mestu; če bi se temu zavodu naklonila primerna podpora iz Holzapflove ustanove za vsakega gluhonemega, ki se tam vzgoja, bi to gotovo ugajalo prebagemu namenu ustanovnika in ustanovnik sam, če bi videl danes to človekoljubno postopanje, bi z veseljem to odobral.

Pri vsem je vendar glavna stvar, da se ubogim gluhonemim pomaga, to hoče deželni zbor tudi do-

seči s svojimi predlogi, katerim tudi jaz dobre volje pristopim.

Ako se tedaj pomisli, kako blagodušno je skrbel ustanovnik za en del človeštva, kateri je posebnega pomilovanja vreden, in da se blagi ustanovnik gotovo ni nádejal, da se bode njegova volja tako tesnosrčno tolmačila, se mi dozdeva prava ironija, da ne rečem, da se hoče naučno ministerstvo norčevati, če iz bogate ustanove enkrat za vselej privoli bornih 200 gl. podpore šmihelskemu zavodu.

Če naučno ministerstvo dostavlja pri tej dovolitvi, da je ta dovolitev „brez prejedice“, je ta dostavek po mojem mnenju nesmisel, ker menim, da če se sme nasproti ustanovnikovi volji, kakor jo tesnosrčno ministerstvo tolmači, dovoliti 200 gl., tudi ne more zadržka biti privoliti višjo svoto na primer 5000 gl., in ako naučno ministerstvo misli, da bi se s tem žalila volja ustanovnika, naj bi si pa tudi naučni minister pri dovoljenji višje svote tolažil svojo vest z nedolžnim pristavkom „brez prejedice“.

Sicer pa ta malenkostna svota — ki ne prihaja iz ministerskega žepa — zopet jasno kaže, kako naklonjen je naučni minister kranjski deželi, kateri je odpravil edino slovensko gimnazijo v Kranji.

Deželni predsednik baron Winkler odgovarja, da naučno ministerstvo ni proti ustanovnikovi volji, temveč le zahteva, da se glavica porabi za deželni zavod za gluhoneme. Konečno je bil nasvet gospodarskega odseka vsprejet.

Poslanec dr. Schaffer poroča v imenu finančnega odseka o prošnji občine Črni Vrh gledé podpore za cestne namene. Po naročilu je deželni nadinženir Witschl pregledal občinska pota v imenovani občini, ki ima velike težave gledé občil. Da se torej pota popravijo po načrtu, nasvetuje dež. odbor in tako tudi finančni odsek, da se občini Črni Vrh dovoli 250 gld. podpore v ta namen, da se izvrše po-

trebne tehnične preiskave po izvedencu in izdela tehnični operat.

Predlog podpira poslanec Povše rekoč:

Slavni zbor naj mi blagovoli dovoliti, da kot zastopnik občine Črni Vrh prosim slavno zbornico z nekaterimi utemeljujočimi razlogi, da usliši to prošnjo. Črni Vrh ima jako raztresena selišča, katera vsa imajo po silno revnih goratih potih hoditi, oziroma voziti, dokler pridejo v dolino, oziroma sotesko, po kateri vodi silno revna pot ob potoku Božni polagoma nadalje do Polhovega gradca; a tudi odtod imajo še precejšnjo daljino pot do glavnega mesta, kjer morejo svoje itak pičle pridelke spečati v denar. Nekdaj so ondotni prebivalci izvrševali obširno domačo obrtnijo, to je platnarijo, katera jim je bila v veliko pomoč. A sedaj je moloh, to je velike tovarne, uničil našo domačo obrtnijo, platnarijo, in ondotni prebivalci morali so se lotiti obdelovanja zemlje hribske, ki jim je edini vir obstanka. Kaj se more in s kolikim trudom pridelovati na taki zemlji, je pač znano, in če pomislimo, da morajo te pičle pridelke z velikimi žrtvami po grozno zapuščenih potih in po dolgi vožnji privedi do trga v Ljubljano, razvideti in priznati mora to slava zbornica, kako težak boj za obstanek bijejo ti prebivalci. Ni čuda, kako se zadolžujejo ondotna posestva, kako nekdanje stalno prebivalstvo išče drugod kruha, ker nima več pomoči po domači platnariji. Dandanes, ko vežejo železne ceste daljne kraje, je za take hribske oddaljene pokrajine, ki poleg tega tudi dobrih cest nimajo, obstanek kaj težaven, ker dokaj odpade za vožnjo pridelka do glavnih trgov. Ako hočemo, da se tej gorati pokrajini odpomore in omogoči, da bode ondotno prebivalstvo moglo obstati doma, ne preostaje drugega, kakor da se ji pripomore, da dobi dobre ceste. Zatorej prosim, da slava zbornica blagovoli uslišati prošnjo črnihrške občine in spre-

LISTEK.

Pri luči.

Gospod vrednik!

Letos slavi pekingovski časnik tisočletnico svojega obstanka. To je pač častno za Kitajce! Ali je tudi častno, ako je bilo obglavljenih nič več kakor 1100 vrednikov tega najstarejšega časnika, prepustimo sodbo bralcem. No, pa kaj je smrt proti taki flegmi, kakor je kitajska, pa še celó vredniška?! Pač si lahko slovenski rodoljub zadovoljno mane roki, prepričan, da izmej slovenskih vrednikov do zdaj še ni zadela nobenega taka čast, da bi umrl za svoj list. Pač je že ta ali oni „klepal ričet“ na Žabjeku, plačal globo itd., a obglavljen do zdaj ni bil še nikdo (k večjemu, ako hočejo koga „moralno uničiti“, kar pričajo bruševi listi!) — A propos! Za list slovenski pa vendar-le vem, ki ga je zadela taka usoda! Nekdanji „Slovan“, oče sedanjega „Slovenskega Sveta“ (izhajajoč l. 1887. in še tudi popreje, predno so Podražani jeli misliti na pravoslavlje), bil je enkrat „ob glavo dejan“. (Konfiskacija je namreč doletela „glavo“. Tudi pomenljivo za sedanje čase!) Kako bode s sinom, povedal bi Vam tudi, ako bi imel kako bujno domišljijo, kakor kak „vrstičar“. Seveda resnično bi potlej ne bilo, vsaj vse ne. Tako sem pa kmečki podlistkar, ki verjamem toliko, kolikor primem: manj okoren pa sem še zmerom kakor g. Podgornika jezik (a ne z opre-

delbo: massa, ossibus mollior, sanguine perfusa, ampak pismeni jezik).

Pa je res prijetno, če je človek vrednik. Naročnike svoje ima na „euglijih“, zapiše kar hoče, levite bere, komur hoče in kolikor hoče, da ga le g. državni pravdnik ne dobi v pest. Dopise ima od vseh strani, še celó iz „Nagy Szlabos-a“, brzojavke odkoder hoče, poročila pa dostikrat tako pikantna, da jih je res škoda vreči v koš. Časnikarske race (mi bi rekli po kmečki: ta je beračeva!), stvarni popravki, kako prijetna zavetišča so to za vrednike! Kogar ima vrednik „na piki“, po njem je. Zdaj pové, da je videl nekoga v cerkvi v tem in tem času, zdaj pové, koliko sv. maš se bere vsako leto v nekem kraju, zdaj spet pripoveduje o kaki deputaciji do višega dostojanstvenika, zdaj spet, kako nedolžen in obrekovan je nekdo, ki ga „črne s tiskarskim črnim“. In kdo bi bil tako nekulenten, da bi utegnil reči: to vse je sama laž? ... Ko bi bili vredniki stari po dvanajst let, kakor tisti v Novem Jorku, potlej bi človek še rekel: „Otroci so otroci!“ Tako pa ne ostane drugega, kakor misliti si resnico latinskega stavka: „Calumniare audacter, semper aliquid haeret“.

Gospod vrednik! Ne zamerite, če tako povem. Kar je res, je res! Saj o Vas ne vem nič takega, da bi „dejal“. Samo za to blagovolite skrbeti kot poslanec kmečkih občin, da slavni deželni zbor za enkrat ne potisne toliko tisočakov za ljubljansko gledališče, zakaj „beda kmetov“ ni več fraza, ampak

trka v resnici že močno na duri. Ne pozabimo: kmetski stan je steber kranjske dežele. Ako ta omahne, omahne vse. Verjemite mi, kadar bode blagostanje naše sijajno, takrat tudi kmet ne bode zadnji za Talijin hram (saj je skoro vedno povsod prvi za „daj“) in izprašival bode gotovo ceneje preproge Talijinega hrama, kakor dajo vsako leto na Dunaji za izprašanje preprog v zbornici (1200 gld.) in mestni hiši (2000 gld.).

Kakor so čudni nekateri svetniki „Ilustrovanega narodnega koledarja“ (Grdimir, Tatomir, Čika, Čidalagana...), tako in še bolj čudno pa je, da hočejo nekateri dandanes, ko je povsodi tako hudo za denar, celó „vero“ tako drago kupovati. (Primeri „Slovenca“ o Gnilicki [nomen omen!], občini v Galiciji!)

Povedali ste enkrat tudi, g. vrednik, da zdaj državno zbornico popravljajo in da je treba največ popravil tamkaj, koder sedita levica in poljski klub. Pomenljivo! Jasno pa je tudi iz tega, da mora biti slovenski klub precéj miren, ker ni treba toliko popravil, kakor za razsajače à la Kuotz! No, pa mene že to veseli, da letos naš deželni zbor ni zboroval meseca kimovca, ampak pozneje. Zakaj rajni original dr. Jakob Zupan je dejal, da ima mesec september Slovensko ime „kimovec“ ravno zaradi tega, ker takrat „kimovci“ ali „poštimovalci“ zborujejo. Tako torej „zbôri i govôri“ Vaš

$$\frac{a+b}{c}$$

jeti nasvèt finančnega odseka. — Nasvèt je bil vsprejet.

Poslanec Višnikar poroča v imenu finančnega odseka o cesti čez Lužarje, katero si je letos ogledala posebna komisija. Ta se je prepričala, da je treba napraviti tri ovinke; troški so proračunjeni na 10.900 gld., pripravljenega denarja pa je le 3000 gld., torej primanjkljaj 7900 gld., katere bi moral plačati velikolaški okraj s 55% priklado. Zato nasvetuje po ukrepu deželnega odbora finančni odsek:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

Okrajnemu cestnemu odboru velikolaškemu poviša se podpora 3000 gld., dovoljena z deželno-zborskim sklepom z dné 9. oktobra l. 1884. za že l. 1885. dovoljeno preložitve ceste čez Lužarje, na 4000 gld. ter se mu v isti namen dovoli iz deželnega zaklada neobrestno posojilo v znesku 4000 gl., katero bo vrniti od l. 1891. naprej v enakih letnih obrokih.“

Poslanec Pakiž izraža upanje, da bode nasvèt soglasno sprejet, kajti velikolaški okraj ima mnogo potov po hribih, katere mora popravljati. Ob enem priporoča, naj bi deželni zbor vsprejel med deželne ceste tako zvano „fabriško“ cesto od Lašč do Dobropolj, ker je v jako slabem stanju.

Nasvèt finančnega odseka je bil soglasno vsprejet.

V imenu finančnega odseka poroča poslanec Šuklje, kako je preskrbeti za gradnjo lokalne železnice „Ljubljana-Kamnik“ dovoljeni donesek.

V seji dne 16. januarja 1886 sklenil je slavni deželni zbor naslednje:

1. Kranjska dežela zagotavlja za gradnjo lokalne železnice od ljubljanske postaje cesarjevič Rudolfove železnice v Kamnik z dovlačnico k ondodni erarni praharni donesek za petdeset tisoč (50.000) goldinarjev avstr. veljave v notah.

2. S tem doneskom udeležila se bode dežela pri dobavi glavnice, namenjene za gradnjo navedene lokalne železnice s tem, da prevzame za 50.000 gl. avstr. velj. v notah glavinskih delnic delničarske družbe, katera se osnuje za to lokalno železnico. Ta udeležba je odvisna od pogoja, da bodoči koncesionar dobavo ostale od državnega zaklada in od dežele nepokrite glavnice zagotovi v znesku, ki ga določi državna uprava z izdatbo prioritetnih in glavinskih delnic družbe, katera se ima osnovati na ta način, da prevzame bodoči koncesionar poroštvo za to in glede izhajanja, z glavnico, ki jo določi državna uprava za gradnjo.

3. Dividenda, katera pristoji prioritetnim delnicam, ki se izdadó, ne sme se, predno nastane glavinskim delnicam pravica do prejemanja dividende, izmeriti više nego s pet odstotki.

Glavinske delnice, ki jih dežela prevzame, morajo uživati jednake pravice, kakor one, ki jih prevzame država in kakor glavinske delnice delničarske družbe, katera se osnuje.

4. Vplačila za glavinske delnice, ki jih prevzame dežela, naj se izvrše v dveh letnih zneskih, ki se začneta od leta 1887. dalje v onih rokih, katere določi državna uprava za vplačevanje glavinskih delnic, ki jih prevzame država.

Prvi vplačilni obrok naj se nikakor ne vplača prej, dokler se do celega ne izkaže, da je vplačana in uporabljena še ostala glavnica za gradnjo, katere nima pokriti ne državni zaklad in ne dežela, ter da je omenjena lokalna železnica po določenih koncesije dodelana in javnemu prometu izročena.

5. Deželnemu odboru se naroča, da stavi v prihodnjem letu deželnemu zboru primerne nasvete, kako bode preskrbeti sklenjeni donesek.

V XVI. seji dne 20. oktobra 1888. l. je pa slavni deželni zbor sklenil to-le:

„Kranjska dežela zagotavlja razun v XV. seji deželnega zbora dne 16. januarja 1886 sklenjenega doneska petdeset tisoč goldinarjev za gradnjo lokalne železnice od ljubljanske postaje cesarjevič Rudolfove železnice v Kamnik še donesek dvajset tisoč goldinarjev av. velj. v notah v ono namero in pod onimi uveti, kakor so se določili v zgoraj omenjeni seji deželnega zbora.“

Z oznanilom dne 15. septembra 1889, št. 9897. je c. kr. deželna vlada javila, da je visoko c. kr. trgovsko ministerstvo z ukazom z dne 25. avgusta 1889, št. 33.251, naročilo politični obhod lokalne železnice Ljubljana-Kamnik in s tem vred izvršitev razlastitvenih obravnav in zajedno komisij gledé postaj. To se je izvršilo in pričakovati je, da se bode

železnica kmalu graditi začela in da bode tekom l. 1890. dodelana.

Ker je vplačilo za glavinske delnice, katere prevzame dežela, v dveh letnih zneskih izvršiti, katerih prvi je plačati, kadar bo dokazano, da je vplačana in uporabljena ostala glavnica za gradnjo, katere nima pokriti ne državni zaklad in ne dežela, ter da je lokalna železnica po določenih koncesije dodelana in javnemu prometu izročena, tako je z ozirom na zgorenje sklepe pričakovati, da bode državna uprava leta 1890. prvi znesek za one glavinske delnice vplačala, katere ona prevzame. Ker mora dežela polovico dovoljenega doneska 70.000 gold., to je 35.000 gld. takrat plačati, kakor državna uprava, je tedaj treba za pokritje te potrebe skrbeti.

Ker se prvo vplačilo more iz deželnega zaklada vplačati, ne da bi bilo treba dosedanje doklade povečati in se to tudi zaradi drugega 1891. l. zapadlega vplačilnega obroka trditi sme, je deželni odbor mnenja, da bi se za nakup omenjenih glavinskih delnic v letih 1890. in 1891. po 35.000 gl. med potrebo deželnega zaklada sprejelo. Predlog je bil sprejet.

Poslanec dr. Vošnjak poroča o prošnji občine in kraj. šol. sveta na Dobrovi za podaljšanje počitnic ter nasvetuje v imenu finan. odseka, naj se prošnja odkloni, ker s tem se ima pečati deželni šolski svet. Predlog obvelja. (Dalje sledi.)

Govor dr. Riegra proti mlado-češki adresi

v štirinajsti seji češkega deželnega zbora dné 7. novembra t. l.

(Prevod po stenografičnem zapisniku.)

„Slavna zbornica!

Deželni odbor mi je naročil, da gledé dr. J. Grégrovega predloga zagovarjam odborov ukrep, koji odklanja g. Grégra adresno.

Podstavni obseg tega predloga je, da se deželnemu zboru svetuje, naj se izjavi, da se njemu ne zdí umestno in prospešno, vsprejeti to adresno, koja so g. Grégr in sodružniki predlagali. To je smoter predlogu. Formalno je k temu dostavljeno, da se predlaga, naj se o tem predlogu preide na dnevni red. V obče je znano, in kdorkoli vsaj nekoliko pozná parlamentarni način razpravljanja, in to ni tajno, da se nikoli ne glasuje o zapornem predlogu, in ta ukrep je merodajen za naš opravični red v členu 50., vsled kojega ni moč glasovati o zapornem predlogu.

V tem predlogu uvidevajo nekateri gospodje neko kruto obliko, toda parlamentarni način in naš opravični red ne pripuščata druge oblike, in ko se je bil kak predlog izročil odboru, ni ga moč več nazaj vzeti iz odbora, temveč se sklepa o njem, in če je to ukrepanje odklanjalno, ne more biti drugim načinom vsprejet, nego tako, kakor je predlagan. Toda nekateri boječí duhovi so uvidevali v tem, da, ako se preide gledé adrese ali predloga g. dr. Grégrovega k dnevnemu redu, hoče deželni zbor s tem izjaviti, da prehaja k dnevnemu redu o samem državnem pravu češkega kraljestva. (Čujte!)

Gospóda! Priznati moram, da na-mé to očitánje s svojo slabostjo čini takorekoč komičen vtis. Gospod dr. Grégr in po njem predlagana adresa vendar očividno ni eno in isto z državnim pravom češkega kraljestva. (Výborně!) Državno pravo češkega kraljestva eksistovalo je pred g. dr. Grégrom in pred predlogom njegove adrese (Oho! Výborně! Výborně!), in bode, dal Bog, i potem eksistovalo. (Výborně! Tak jest!) Ménim, da ne more nobeden resen, nobeden razsoden moč, ker se ne vsprejema predlog g. dr. Grégra, soditi, da se prehaja k dnevnemu redu tudi o češkem državnem pravu.

Govornik poudarja, da je predlog g. dr. Grégra, dokler ni bil vsprejet od deželnega zbora, samo njegov koncept, plod njegovega duha, ali celó njegove stranke, in da se mu ne more pripisovati važni pomen, kakor se nekateri trudijo, da bi bil vsprejet od zbornice kot deželnozborska izjava. Tudi „Národní Listy“ so plod njegovega duha, njegove stranke in možno i drugi časopisi (Glas: „Sipy“!), toda ne sme se to smatrati kot izraz volje vsega naroda. Tudi tu se govori imenom kot imenom naroda, a vendar so na njegovi strani, to se mi mora priznati, tudi ljudje, koji te izjave smatrajo za škodljive, da, pogubne za narod, in ti so med temi ljudmi gotovo povsem pošteni, olikani in plemeniti rodoljubi. (Glas z leve: Pri nas tudi!) Iz tega je razvidno, da ta, komur ne

dopadajo te izjave one stranke, ne more biti smatran za neprijatelja narodu. Ker mu ne ugajajo „Nár. Listy“ in se mu ne dopada tudi adresa g. dr. Jul. Grégra in prijateljev njegovih, ne more biti radi tega smatran kot neprijatelj češkega državnega prava. (Výborně!) In ker je to istina, gospóda, je to nekaka vrsta naivne otročarije, tem načinom si begati pojme in jeden pojem zamenjavati z drugim, adresno mestu državnega prava. (Hrup na levi.) Ni li to, gospóda, naivna zmota, potem to treba smatrati za premišljeno prevaro in kot eskamotazo (Hrup na levi), ako se predbacia, da so ti, koji odklanjajo predlog g. Grégra gledé adrese, zavrgli državno pravo! To je prevara, in ni li to detinska blodnja, je to goljufija, to je vrivanje drugih pojmov, kakor so v istini.

To poudarjati, takoj v početku smatram potrebno, in nadejam se, da nobeden razsoden moč ne bode več uganjal te otročarije in sleparije (Vrišč na levi), da bi hotel to adresno smatrati za državno pravo. (Na hrup dr. Grégra in sodružnikov Rieger mirno odgovori:) „Z ustavljanjem me ne spravite iz koncepta. Nisem imel namena, kóga napadati, toda ker se pa neprestano ponavlja in ljudi straši, da bi v tem, kar mi predlagamo, uvidevali kako škodo za državno češko pravo (Na levi: Jest! — Na desnici: Není!), treba je poudarjati to odločno. (Výborne! — Soglas.)

Adresa sama, kakor jo predlaga g. dr. Grégr, ne obseza nijedne zahteve rednim načinom (Tako je!) in torej ne more pričakovati tudi nobenega odgovora. Ta adresa se sama imenuje izjavo nekoga mnenja. In če ta adresa nima nobenega drugega namena, nego da se deželni zbor izjavi, da se drži državnega prava, je torej ta namen dosežen v polni meri s predlogom odborove večine. (Tak jest! Výborne!) Kajti ta predlog, kateri zagovarjam, se jako odločno opira na stališče državnega prava, sklicuje se na vse čine, koje je izdal v tej stvari češki deželni zbor, da, — on seza še dalje, ker izrečno izraža željo, — naj se Nj. Veličanstvo dá koronati. (Výborně!) Izjava je torej tu, in tem, kojim se ni šlo za ničesar drugega, nego za izjavo, da deželni zbor stoji trdno in bode trdno stal na stališči državnega prava, je zadoščeno in ni se jim trebalo proti temu predlogu upirati.

Odbor je v svojem predlogu izrekel vzroke, zakaj se ne svetuje in ni prospešno, da se v tej dóbi adresa in taka adresa izroči Nj. Veličanstvu. Skoro mi ni treba česa dostavljati k temu predlogu. Toda so drugi pomisleki, o katerih bi pa ne bilo umestno tu v zboru razpravljati iz različnih vzrokov. Gotovo so to vsakršni oziri; to so razmere k nemški državi (Glas na levi: Kaj nam mari nemška država?), so to razmere do ogerske dežele, dalje razmere do nemške narodnosti; to so razmere, katere so založene v dosedanjih državnih in ustavnih aktih, in konečno so razmere, ki se tičejo Nj. Veličanstva samega in nam nalagajo, da bi se ne spuščali v velike nadrobnosti v tej zadevi.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. novembra.

Notranje dežele.

Dr. Fr. Smolka se je odpovedal gališkemu deželnemu odborništvu. Vsled nujnega predloga poslanca Javorskega sklenil je gališki deželni zbor enoglasno, da se dr. Smolki dovoli dosmrtna dotacija letnih 4000 gld. iz deželnega zaklada. To je častno priznanje za neumorno in vspešno delovanje Smolkovo. Pri tej priliki mu je izrekel deželni maršal v imenu cele dežele zahvalo, v imenu Rusov pa Romanczuk, rekoč, da se je to sklenilo le za moža, kakoršen je dr. Smolka, ki je bil vedno pravičen tudi nasproti ruskim sodeželanom.

Isterski deželni zbor je izvolitev volovskega poslanca, dr. Stangerja, razveljavil, potrdil pa ono poslanec dr. Dukića in dr. Laginje.

Hrvatska opozicija je popolnoma razcepljena. Poslanca Barčić in Vrbanić sta izstopila iz kluba zmerne opozicije, ker se strankino glasiló drži načela: „Poravnava ni postava“, ona dva s poslancem Amrušem pa sta za poravnavo, oziroma za njeno razširjenje postavnim potom.

Vnanje države.

Kaj namerava kralj Milan v **srbski** prestolnici, to je vprašanje, s katerim si večina listov beli glavo. Eni pravijo, da velja njegov prihod kraljičini

zadevi, drugi zopet menijo, da hoče kralj dobiti večjo dvorovino, kar pa skupščina noče privoliti; verjetno je želó, da bo Milan obe zadevi skušal po svoje vrediti, posebno pa denarno, kajti izjavil se je nasproti nekemu francoskemu časnikarju, da je skupščina nasproti njegovim tirjavam jako skopa. — Skupščina je potrdila postavo, ki prepoveduje umirovljenim državnim uradnikom izvrševati odvetništvo. Poslanec Popović namerava predlagati, naj vlada vsako leto določi znesek 100.000 frankov za razširjanje pravoslavlja.

„Nationalzeitung“ je izvedla, da namerava **bolgarski** princ Ferdinand v Sofiji zgraditi krasno palačo in ustanoviti posebno novo predmestje. V tem oziru se je posvetoval že na Dunaji z arhitekti ter je bajé odličnega dunajskega inženirja v ta namen pozval v Sofijo. — Poluurađna „Svoboda“ piše: „Nikdar nismo videli bolgarskega princa takó veselega in samozaupnega, kakor baš minole dni po njegovem povratku s potovanja. Iz vsake njegove besede doni prepričanje, da mu Evropa o svojem času ne bo mogla odrekati uradnega priznanja. Za sedaj je knez toli previden, da tega ne tirja siloma, čeravno so v Bolgariji in drugod v Evropi politiki, ki mu k temu svetujejo.“

Rusko vojno ministerstvo je sklenilo oborožiti celo armado s francoskimi Lebelovimi puškami, kar boóe stalo sto milijonov rubljev. To oboroževanje tolmačijo listi kot novo poroštvo, da se bo ohranil mir vsaj toliko časa, dokler ne bo imela cela ruska vojna novega orožja. — Časopisje zopet neugodnejše sodi o mejnarodnem položaju, kakor kmalu po berlinskem sestanku. Posebno obisk nemškega cesarja v Carjigradu je vzbudil nezaupanje. „Novoje Vremja“ je dobila iz Carjigrada poročilo, da Turčija ni nasprotna niti priznanju bolgarskega kneza, niti pristopu k mirovni zvezi. Bojna stranka ruska je tem bolj razdražena, ker je finančni minister za neznane namene določeno premijsko posojilo izročil za plemenitaško banko in je s tem vzel stranki upanje, da bodo ruske finance „za vse slučaje“ pripravljene.

Danes je bila **francoska** zbornica otvorjena. Tem povodom so boulangisti, kakor že znano, nameravali veliko izjavo na „place de la Concorde“. Havasovo izvestje pravi sicer, da so izjavo preložili na poznejši čas, toda vlada je vzlic temu ukrenila obširne priprave, da prepreči večje izgrede. „Journal des Débats“ pravi, da sta zaradi tega dva konjiška polka v Pariz pozvana. Raztrosila se je po mestu vest, da bo prišel Boulanger v Pariz. Ta govorica je neresnična ter se vidi, da hočejo boulangisti ž njo le več ljudi zvabiti na trg pred bourbonsko palačo. — Madame Bonnemain, Boulangerjeva spremljevalka, je došla z Jersey-ja v Pariz.

Predvčeraj je bil na čast novemu londonskemu (židovskemu) lordmajorju banket, pri katerem je imel **angleški** ministerski predsednik daljši govor. Rekel je gledé Irske, da vlada nikakor ne namerava predrugačiti politike v smislu homerulcev. Gledé zunanjih vprašanj nobena zadeva evropskim državam ne daje toliko opravila, kakor afriško vprašanje. Z velikim zadoščenjem mora vsakega prijatelja civilizacije navdajati bodoča afriška konferencija v Bruslju. Egiptu še vedno preti nevarnost navala, kalifova moč je še vedno velika, zaradi tega pa tudi še ni prišel čas, da bi Anglija umaknila svoje vojake. Gledé Evrope je malo povedati. Kreta se je kmalu pomirila, drugega vzroka za vznemirjenje pa Evropa sedaj nima. Anglija se ni na nobeno stran zavezala, politika njena je politika miru in ohranitve obstoječih razmer. Vlada se odkritosrečno trudi, da bi odvrnili vojskino nevarnost, in vsi evropski državniki so mnenja, da je upanje za ohranitev miru bolj kakor kedaj opravičeno.

Parnelovski poslanec Morley se je v svojem govoru, kateri je imel na shodu v Sheffieldu, izjavil, da ima **irska** stranka v rokah jasne dokaze o sokrivdi angleške vlade pri zaroti lista „Times“ zoper irske ljudske zastopnike. Seznamke ponarejalca listin, Pigota, kakor tudi druga dokazila bodo objavili, da svet spozna, s kakimi ostudnimi sredstvi zatira vlada opravičene irske težnje.

„Gazzetta Ufficiale“ objavlja dekret **italijanskega** kralja, s katerim se nalaga posebni komisiji, da skliče upravno in finančno enketo o položaju rimskega mesta. — Pri upravnih volitvah so zmagali kandidatje liberalnega osrednjega odbora. Katoličani niso volili. Zanimivi so nastopni statistični podatki. Lansko leto je bilo 34.416 volilnih opravičencev in 23.472 oddanih glasov, letos pa 45.563 opravičencev in le 15.236 oddanih glasov. S kratka: število opravičencev se je pomnožilo za 11.000, ono oddanih glasov pa zmanjšalo za 7000. Letos sploh ni volilo 28.000 opravičencev. Sevéda uradni listi bodo vzlic temu besedičili, da je „narod“ govoril na korist vladnemu sistemu — zapravljenosti.

Izvirni dopisi.

Iz Prage, 8. novembra. Češki deželni zbor zasedla je z včerajšnjo štirinajsto jako važno sejo o dr. Grégrovem adresnem predlogu poleg tega še v mnogobrojnih odsekih vsak dan, ter v zatišji izvršil doslej mnogo dela in gradiva. Sevéda dela se Grégrova stranka menj udeležuje, kajti ona bolj ljubi spektakel in glediško komedijo. Oboje izvajali so Mladočehi v dež. zboru in zvunaj v obili meri,

vsak je tú lahko opazal, kako se dopada češkemu ljudstvu gregrovska „koronovačna“ burka in ti mnogobrojni mladočeški predlogi v zgradbo palače blaginje.

Glava in srcé češkega kraljestva, „matička“ Praga, zlasti ima lepo priliko od blizu opazati mladočeško komedijo, ona dobro pozna tudi vse njene glavne igralce, njih javno in zasebno življenje. Česar torej kraljeva Praga sodi o mladočeški adresi do prestola, kaj méni o mladočeških predlogih, imeti mora za ostali narod češki važnost, kajti ta naša Praga ima priliko zreti i za kulise in v politično in klubistično kuhinjo.

Kar je narod in Češka v velikem, to je Praga v malem; Praga je torej pravecati odsev naroda z vsemi svojimi prednostimi in slabostmi. Tudi Praga ima svojo staro narodno gardo, t. j. Staročehe, in domače radikalice, t. j. Mladočehe, kakor je to v vaši beli Ljubljani med Slovenci; tudi naše mesto ima svoje nebrojne male velikane, ki vse hoté bolje razumeti, nego veleomikani in skušeni rodoljubi, ktere bi radi naši „mladi“ vže davno izrinili iz dóma, ki ima nad pročeljem napis: „Praga caput regni.“

Toda Praga je na to izzivanje zadnje dni pri mestnih dopolnilnih volitvah na generalni mladočeški napad možato odgovorila. Mladočehi in njih generali so „caput“. Celó z dvobojem se je jeden njihovih generalov, g. N. Podlipný, hotel proslaviti, ker je v dan volitev pozval g. N. Bráfa, zeta Riegrovega in dež. odbornika na dvoboj. Toda Praga in Čehi se ne morejo razvneti za madjarske dvoboje, kjer streljajo v vzduh in tem načinom obvarujejo svojo čast. Mladočehi so v vseh razredih in mestnih okrajih zgubili mnogo glasov, kjer so zadnja leta popolnem vladali. Po nekaterih okrajih vršile se bodo še med njihovimi kandidati in Staročehi ožje volitve. Da je g. dr. Jul. Grégr s svojo strmo glavo politiko pripomogel v prvem razredu Nemcem do ožje volitve s Staročehi, s tem činom si gotovo ni pri Mladočehih stekel zahvale, še manje je pa s tem koristil ugledu slovanstva zlate — slovanske Prage. Ta zlata, slovanska Praga je pri dopolnilnih volitvah odgovorila stranki Grégrovi: *Quousque tandem abutere patientia nostra!*

Kakor Vam je že znano, je adresni odsek češkega deželnega zbora sklenil z 9 proti 4 glasovi resolucijo, v koji se odklanja predlog Grégrove adrese za koronanje, rekoč: „da ne uznava deželni zbor ni za potrebno, ni za prospešno, ni z ozirom na spoštovanje in lojalnost, koje je dolžan kroni, kot dostojno, da bi vsprejel adresu, koja mu je bila predlagana, in se uvideva prisiljenega, da preide k dnevnemu redu o nji“. Vsled te odklonitve je imela v včerajšnji seji deželnozborska večina in narodna stranka sijajen dan. Resno in razjarjenim glasom odmevale in donele so po zbornici zlate besede Riegrove. Kako državniško prozorno in za sedanjost važni so bili ti Riegrovi uvodi o državnem pravu češkem nasproti Grégrovi adresi! Vsak je čutil, da iz njegovih ust ne govori samo državnik, temveč stari in poštení bojevnik za prava češke zemlje. Mojstersko je dr. Rieger posvetil na te zlovoljne burke, ki spajajo stvarno slabo zloženi adresni proizvod bratov Grégr s češkim državnim pravom, koje sta ta gospoda nedavno še zanikala, in s kojim sta hotela dokazati, da isti, ki odklanja njih proizvod, odklanja tudi češko pravo. Dr. Rieger jih je poučil, kako se ima smatrati češko pravo in je v svojem obširnem govoru*) z jako temeljitimi dokazi navajal, da to državno pravo ne pripušča ni spojitve češke korone z Nemčijo, ni razdvajitve z zatvorjenim ozemljem, ni prelomljenje ravnopravnosti v prosepch kakega nemškega državnega jezika. Bolestna trpkost prošinjala je med govorom poslušalce samo radi oko liščine, da je bil to Rieger, zoper kojega so se drznili učiniti napad Grégrovi sodružniki, in da ni ta mož, kojega vse življenje pomeni državno pravo in prosepch češkega národa, ni bil obvarovan pred zabavljanjem in napadi rogaajočih političnih neprijateljev.

Po N. Riegrovem govoru se g. N. Jul. Grégr še upal ni odgovoriti predgovorniku. Zato je mestu njega govoril brat njegov, Edv. Grégr. Pač zalostna ironija, da je baš ta mož, ki je od 1872. l. kršil moči vsega naroda, silno se borečega za državno pravo, in ga sramotil v najhujih dobah in pred desetimi leti ščuval brezpogojno volilce v državni zbor, da je ta mož včeraj nastopil kot govornik — za državno pravo. Vtisa njegovega govora ni mogel

*) Ves govor priobčimo v prevodu na drugi strani. Opom. vred.

zakriti ves bombast, koji je provzročil glasen smeh, ko je rekel, da se je tedaj motil, kakor se je to vže često pripetilo — Bismarcku, ker je prodajal češko državno pravo za „pipo tobaka“. Zmota in blodnja je pa velik razložek. Toda kdor je več nego deset let ščuval in zabavljaj zoper nekaj, kdor je hrupno pobijal nekaj, kar je včeraj zagovarjal, ta ne more pač govoriti o zmotnjavi, temveč o komediji. Kdor danes to taji in zanika, kar je trdil včeraj, kako poroštvo neki podaje, da ne bode tajil in proglašal jutri to za hibo, kar je danes trdil? O doslednost, tvoje ime je — Grégr!

Dnevne novice.

(Interpelacija) do slavnega deželnega odbora kranjskega, katero je stavil v današnji seji poslanec Klein s tovariši. V VIII. seji dné 4. januarija 1887 je slavní deželni zbor naročil deželnemu odboru, naj pri napravi ali vrejanji delavnic v prisilni delavnici ukrene, da se bode gledé delovanja prisiljencev ozir jemalo na take reči in dela, katerih izdelovanje ne bode delalo konkurence malim obrtnikom; dalje, da se dorasli prisiljenci ne bodo počuevali v kaki jim prej neznani stroki malega obrta, da je v prihodnje opustiti vsa rokodelska dela za privatne osebe in da se taka dela opravljati smejo le za lastno domačo potrebo, za dež. zavode in urade in za dobrodelna društva. — Nekoliko časa pa mali obrtniki v Ljubljani opazajo, da se omenjeni deželnozborski sklep ne izpolnjuje, da se namreč v prisilni delavnici opravljajo rokodelska dela tudi za privatne osebe, zlasti čevljarska, mizarska, krojaška, knjigoverzna in druga taka dela. Tako ravnanje v očividno škodo malemu obrtu vzbuja veliko nevoljo v rokodelskih krogih, ki z davki preobloženi se itak že težko borujejo s tujo silno konkurenco. Zaradi tega stavljajo podpisani do slavnega deželnega odbora vprašanje: „Ali mu je navedeno ravnanje v deželni prisilni delavnici znano, in kaj misli storiti, da se bode deželnozborski sklep z dné 4. jan. 1887 točno izpolnjeval?“ — Klein, dr. vitez Bleiweis, L. Svetec, dr. Ivan Tavčar, Suklje, Ivan Hribar, Hinko Kavčič, Franc Povše, Lavrenčič, Ign. Žitnik, Dragoš, Klun, Gorup, Pakiž, Ogorelec.

(Deželni zbor kranjski) je imel danes enajsto sejo, ki je trajala do 1. ure; prihodnja seja bode v petek.

(Prva slovenska šola na Koroškem.) Kakor poroča „Mir“, izdal je c. kr. deželni šolski svet koroški odlok, da se naj z novim šolskim letom pouk začne „Pri Jezeru“ izključljivo v slovenskem jeziku prva štiri leta, v petem letu naj se prične učenje nemščine po pet ur na teden kot obligaten predmet. Dovoljeno pa je to s pogojem, da ostane šola poludnevna. Naj bi tudi druge šolske občine posnemale jezerske može.

(Iz deželnega šolskega sveta.) G. J. Pretnar, nadučitelj v Srednjivasi, je dobil nadučiteljsko službo v Vel. Dolini; g. Filip Kette v Zagorji je dobil nadučiteljsko službo v Košani; g. T. Bitenec v Št. Lambertu je stalno nameščen, g. J. Svetina v Šmariji je dobil službo v Žaljni; g. J. Kostanjevec v Trnovem službo v Colu. Umirovljeni so: g. J. Trojar, nadučitelj v Bledu, g. J. Debelak, učitelj v Trziču in g. A. Jereb, učitelj v Dolskem.

(Skrajna trdovratnost.) „Slovenski Narod“ še vedno vzdržuje svoje prvotno tendencijozno poročilo gledé koprivniškega gibanja, da so namreč vsi Kočevci v Koprivniku sklenili postati starokatoliki in šli k prevz. gospodu knezoškofu. Skriva se sedaj za našo trditev „nihče ni bil“. To trditev še vedno ponavljamo z ozirom na „Narodovo“ „vsi so šli“. Razumen človek pač spozná to zavijanje. Sit sibi!

(Iz Krškega) se nam poroča: Meseca oktobra je znani preiskovalec predzgodovinskih grobov, gosp. Pečnik, izkopal na krškem polji, kjer je stalo mesto „Neviodunum“, veliko znamenitih rimskih starin iz raznih stoletij. Rimljani so namreč skoraj v vsakem stoletji imeli druge navade, posode, lepoticje in tudi grobe. G. Pečnik je našel sedaj lepo veliko iglo iz I. stoletja; take še nima kranjski muzej. Dalje je dobil bronesto svetilnico, kos meča in nekaj posod, vse iz I. stoletja. Iz II. in III. stoletja več igel in posod iz IV. stoletja, lepe zapestnice, dva zlata uhana in več starin. Posebno znamenit je grob, krsta iz plošč in opeke, ki so pri pokrivalu lepo zvezane. Krsta je globoka 1½ metra, dolga 1.75 metra in široka 53 centimetrov. Mrlič je bil obrnjen proti zahodu; na desni strani je imel dve steklenici in

dve bronasti posodi, ki ste na dnu votli; v levi roki je imel denar iz II. stoletja, pri glavi iglo in kosti za lase. Enakega groba raziskovalec doslej ni še odkril. Vse imenovane starine dobi deželni muzej.

(S Krškega) se poroča: Znana dobrotnica g. Josipina Hočevnarjeva je blagodušno darovala 20.000 gld. v državnih obligacijah, da se v Krškem ustanovi lastna mestna župnija.

(Prememba posesti.) Bivšo Baumgartnerjevo hišo iz Treotove zapuščine na Emonski cesti je na javni dražbi tukajšnji trgovec g. Franc Jakopič za 28.560 gld. kupil.

(Uradniška uniforma.) Uradniki pri namestništvih in deželnih predsedstvih, ki se uradno udeležujejo volitvenih in društvenih shodov, dalje sej okrajnih zastopov, morajo nositi uniformo. Vladnim zastopnikom v deželnih zborih tega ni treba. Pri okrajnih glavarstvih in policijskih ravnateljstvih morajo vsi uradniki v uradu in vnanji eksekutivni službi nositi uniformo. Izvzeti so vsi uradniki računskih uradov od devetega razreda doli.

(Šiba v šoli na — Pruskem.) Nastopna določba pruskega vrhnega upravnega sodišča „o pravicah učiteljev glede kaznovanja“ bode zanimala gotovo tudi naše učiteljske kroge. Ista slóve: Učitelj ima pravo izvrševati občutljivo telesno kazen. Vidno ranjenje je tako, s kojim se oškoduje šolarjevo zdravje ali telo. Zaseda krvi, modre praske in udarci sami ob sebi ne spadajo v to, ker so vsakemu občutljivemu kaznovanju, do kojega ima učitelj pravico, te posledice. Učitelj ne zapade kazni, ako tepe učenca, ki obiskuje kak drug razred, in če ga kaznuje zunaj šole. Obnašanje šolarjevo izvan šole je istotako podvrženo šolskemu redu, kar baš tako pogostokrat zanikujejo stariši. To pravo glede kaznovanja ima tudi duhovnik pri poučevanju. Ako je šolar v istini ranjen, potem je to predmet kazenskega sodnega postopanja. — Pri nas učitelji in duhovniki sémtertja tudi kaznujejo poredne šolarje, toda kake nepotrebne sitnosti imajo čisto radi tega z uradi in stariši takih porednih otrok, ker so naši šolski zakoni tako humani; sevéda potem morajo država in dežele graditi kaznilnice in poboljšalnice za mlade prestopnike in kaznjence. Torej rajši — šibo v šolo!

Raznoterosti.

— Nemška spravljivost. „Politiki“ se poroča iz Opave: Opavski mestni svet se je nedavno posvetoval o oddaji konjederske službe. Za to je prosil eden sam mož, ki pa je bil doma iz češke vasi. Svetovalec dr. Krommer je odločno oporekal, da bi se prosilec takoj podelila služba. Naročilo se je konečno županu, naj natanko poizvé, kakošne narodnosti je prosilec, da ne bo vsled češkega konjedera trpel nemški značaj mesta škodo. „Opavski Tednik“ je dr. Krommerju nasvetoval, naj za dōbo te preiskave opravlja on konjedersko službo, potem bo Opava gotovo ostala strogo nemško mesto.

— Ukradli so neznani zločinci na kolodvoru južne železnice v Budimu iz blagajnice 20.000 gld. — Blagajničar Franc Karel se je, kakor se danes poroča, z revolverjem ustrelil. Dokazalo se mu je, da je izneveril 22.718 gld.

— Severnoameriška razstava bo leta 1892 v Chicagu, ne pa, kakor se je začetkoma nameravalo, v Novem Yorku.

— „C. in kr.“ Dvorni uradi se bodo odslej imenovali „c. in kr.“ Vsled tega bodo tudi dvorni založniki postali „c. in kr.“

— Kratko pa jedrnato. Talleyrand, ki je bajé rekel, da ima človek jezik za to, da prikriva svoje misli, je bil velik sovražnik pisarjenja. Neka gospa, kateri je umrl mož, naznanila mu je nesrečo. Talleyrand jej je odgovoril: „Častita gospa! O joj! Vaš udani T.“ Ko se je ta vdova nekaj časa pozneje zopet zaročila ter ga o tem obvestila, pisal jej je: „Častita gospa! Bravo! Vaš udani T.“

Telegrami.

Dunaj, 11. novembra. Kakor se govori, namerava grof Hohenwart v kratkem desničarske vodje sklicati k posvetovanju na Dunaj.

Dunaj, 11. novembra. Danes dopoldne je bila druga splošnja konferencija pod predsedstvom olomuškega kardinala Fürstenberga.

Praga, 12. novembra. V deželnem zboru so Mladočehi vložili predlog o premembi deželnega volilnega reda in da se razveljavi

točka 54. postave iz l. 1877, po kateri se more deželni volilni red le v navzočnosti treh četrtink vseh poslancev in z dvema tretjinama večine predrugačiti.

Pariz, 12. novembra. Boulanger je do francoskega naroda izdal manifest, v katerem pravi, da bo narodna stranka neumorno nadaljevala boj.

Atene, 12. novembra. V zbornici je Delyannis gledé Krete interpeloval ter grajal postopanje vlade. Trikupis je vladno ravnanje zagovarjal ter zahteval zaupnico.

Listnica vredništva:

G. F. S. na Gorenjskem: S stvarnimi dopisi nam vedno ustrezete.

Umrli so:

9. novembra. Ferdinand Cirer, postreška sin, 5 mes., Gospodske ulice 6, božjast. — Anton Costa, uradni sluga, 54 let, Breg 20, sarcoma.

Tujci.

10. novembra.

Pri *Matihu*: Blum, Rukel, Vater, Leber, Felber, trgovci, z Dunaja.

Pri *Slonu*: Weiss, potovalec, Löwig, trgovec, Pire, oskrbnik, Eurich, Ehrlich, Kaiser, Steindler in Adler z Dunaja. — Pogačnik iz Podnarta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	740 6	3 8	sl. sever	oblačno	
11. 2. u. pop.	742 0	6 4	sl. vzh.	"	0-00
9. u. zveč.	744 2	4 4	sr. vzh.	"	

Srednja temperatura 4-9° za 0 3° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

12. novembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gld. 45 kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16 %	85 " 65 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109 " 40 "
Papirna renta, davka prosta	100 " 96 "
Akcije avstr.-ogerske banke	923 " — "
Kreditne akcije	311 " — "
London	119 " 20 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 48 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 66 "
Nemške marke	58 " 45 "

Z žalostnim sream javim svojim p. n. prijateljem, da so mi moja ljuba in nepozabljiva mati

Neža Vidergar

v nedeljo 10. t. m. zvečer, prevideni s svetimi zakramenti za umirajoče, v 74. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspali.

Blagi p. n. prijatelji, lepo Vas prosim: spominjajte se jih v svojih molitvah.

V Št. Juriji pod Kumom, dne 11. novembra 1889.

Jan. Vidergar, župnik.

(1)

Vrelec „Carinthia“, alkalična kiselica,

nahajajoča se poleg gradú Hagenegg na Koroškem, odlična krepčilna pijača, katera se zlasti radi močne vsebine lithija (Lithion) priporoča kot zdravilo proti boleznim v lédjih in v mehurji, ker jih večinoma prepreči ali celó odstrani itd.

Glavna zaloga je v Železni kapli (Eisenkappel) na Koroškem, od tod se (pošta v Kapli) razpošilja ta kiselica v svet; za Kranjsko in Istro zalaga gosp. Miha Kastner v Ljubljani.

(42)

Josip Zorc, posestnik in gostilničar, naznanja v svojem in v imenu svojih otročičev Angele in Minke tužno vest, da je po božji previdnosti njih preljubljena soproga, oziroma mati, gospa

Angela Zorc roj. Rus

po kratki mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, večeraj popoldne ob 2. uri v 26. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Truplo drage ranjce bo v torek, 12. t. m., ob 4. uri popoldne na šmihelsko pokopališče k večnemu počitku prenešeno.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v mnogih cerkvah.

Predrago ranjko priporočamo v blag spomin in molitev.

KANDIJA pri Novem mestu, 10. nov. 1889.

Hiša št. 242 v Cirknici

in nekoliko zraven pripadajočega

je iz proste roke na prodaj.

Hiša stoji blizu cerkve sv. Roka. — Kupci naj se blagovolijo obrniti osebno ali pismeno do lastnika Antona Brezica v Hrenovice št. 13, pošta Postojna. (3-2)

ZA ZIMO!!!

Preč. duhovščini, p. n. gg. zdravnikom, logarjem, tovarniškim uradnikom, oskrbnikom in vsakateremu

v varstvo zoper prehlajenje

najbolje priporočeno:

1 trikot - flanelen telovnik in 1 take spodnje hlače skupaj gld. 2-75
isto za gospe " 3-
otroška spodnja obleka " 1 do 1-50.

Naročbe posreduje I. avstrijska trgovska nazn. novalnica v Brnu. (30-13)
(I. oester. Handels - Auskunfts - Bureau Brunn.)

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo in na deželi kot znano realno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Bleibbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (16)

Cenike na zahtevanje.